

Výbor pro rozpočtovou kontrolu

2015/2110(INI)

22.4.2016

STANOVISKO

Výboru pro rozpočtovou kontrolu

pro Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

k boji proti korupci a dalším krokům v návaznosti na usnesení CRIM
(2015/2110(INI))

Navrhovatelka: Julia Pitera

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro rozpočtovou kontrolu vyzývá Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- s ohledem na doporučení obsažená v jeho usnesení ze dne 23. října 2013 o organizované trestné činnosti, korupci a praní peněz: doporučené kroky a iniciativy,
 - s ohledem na informace obsažené ve sdělení Komise ze dne 3. února 2014 nazvané „Zpráva o boji proti korupci v EU“ (COM(2014)0038),
 - s ohledem na návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (COM(2012)0363),
- A. vzhledem k tomu, že v EU a zbytku světa dochází k nárůstu organizované trestné činnosti, korupce a praní peněz, což má negativní dopad na bezpečnost evropských občanů a na zájmy evropských podniků a mohlo by vést k oslabení důvěry veřejnosti v demokracii a orgány a instituce EU,
- B. vzhledem k tomu, že organizovaná trestná činnost, korupce a praní peněz vážně ohrožují ekonomiku EU, neboť výrazně omezují daňové příjmy členských států a EU jako celku, i na odpovědnost za veřejné projekty financované EU, jelikož kriminální organizace působí v různých odvětvích, z nichž mnohá podléhají státní kontrole;
- C. vzhledem k tomu, že ochrana finančních zájmů EU by měla zaručit, aby příjmy a výdaje rozpočtu přispívaly k realizaci priorit a cílů EU a ke zvyšování důvěry občanů na základě ujištění, že jejich peníze jsou využívány v plném souladu s cíli a politikami EU;
- D. vzhledem k tomu, že v roce 2014 bylo nahlášeno 1 649 podvodných nesrovnalostí, které do evropského rozpočtu zasáhly částkou 538,2 milionu EUR, a to jak na straně výdajů, tak na straně příjmů, ale neexistují žádné oficiální údaje o tom, kolik procent těchto podvodů lze přičíst organizované trestné činnosti;
- E. vzhledem k tomu, že za účelem posílení stávajících opatření, např. Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství v oblasti boje proti podvodům, korupci, praní peněz a jiným nezákonným činnostem poškozujícím finanční zájmy Unie, předložila Komise dva návrhy trestněprávních nástrojů – směrnici o ochraně finančních zájmů a nařízení o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce, jejichž cílem je zajistit efektivnější vyšetřování a lepší ochranu peněz daňových poplatníků v celém evropském prostoru svobody, bezpečnosti a práva;
- F. vzhledem k tomu, že boj proti podvodům, korupci a praní peněz a zpětné získávání finančních prostředků pocházejících z trestné činnosti v Unii musí být politickou prioritou orgánů a institucí EU, a proto je policejní a soudní spolupráce mezi členskými státy zásadní;
- G. vzhledem k tomu, že schopnost kriminálních organizací přizpůsobit svou činnost různé územní a sociální situaci jim umožňuje diverzifikaci činností, čímž generují značné zisky

z pašování drog, obchodování s lidmi, nezákonného obchodování s odpady a nedovoleného přistěhovalectví, a rovněž jim to umožňuje infiltraci legálních trhů, neboť spoléhají na „šedou zónu“ tajných dohod s administrativními pracovníky a zkorumpovanými úředníky veřejné správy;

- H. vzhledem k tomu, že rozličné právní a správní systémy v členských státech tvoří složité prostředí, v němž je řešení organizované trestné činnosti a boj proti praní peněz náročnou výzvou;
1. konstatuje, že fenomén organizovaného zločinu, korupce a praní špinavých peněz má obvykle přeshraniční charakter, což vyžaduje úzkou vzájemnou spolupráci mezi příslušnými vnitrostátními orgány a mezi těmito orgány a orgány a institucemi EU za pomoci vnitrostátních databází a za podpory poskytované nástroji EU a rovněž to vyžaduje vypracování evropského akčního plánu na odstranění tohoto fenoménu;
 2. vyzývá k tomu, aby byla na evropské úrovni přijata společná definice organizované trestné činnosti, která bude zásadním krokem k posílení boje proti tomuto fenoménu;
 3. zdůrazňuje, že má-li být evropský akční plán k potlačení organizovaného zločinu, korupce a praní špinavých peněz účinný, musí disponovat dostatečnými finančními prostředky, aniž by byly porušeny zásady subsidiarity a proporcionality;
 4. oceňuje, že Komise navrhla celou řadu opatření k boji proti těmto trestným činům a že některé výsledky jsou již k dispozici (např. automatická výměna informací, směrnice o boji proti praní peněz); vybízí členské státy, aby plně využívaly opatření, která jsou již k dispozici, a domnívá se rovněž, že je mimořádně důležité prosazovat společné vyšetřovací techniky s cílem vyrovnat se s organizovanou trestnou činností a zřídit za tímto účelem zvláštní vnitrostátní struktury a v koordinaci s Europolem vybudovat operativní síť pro výměnu informací;
 5. je znepokojen tím, že v důsledku toků uprchlíků neustále proudících do Evropy sílí profesionalizace převaděčství a v souvislosti s ní narůstají zisky sítí převaděčů a obchodníků s lidmi; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily dosažení pokroku v mezinárodní spolupráci zaměřené na boj proti obchodování s lidmi, a vymýtily tak převaděčství a minimalizovaly vliv sítí obchodníků s lidmi;
 6. poukazuje na to, že v roce 2015 obdrželo Řecko z vnitrostátních programů a ze systému mimořádné pomoci v době uprchlické krize přibližně 655 milionů EUR; vyzývá Komisi, aby zajistila řádné využití těchto prostředků a informovala Parlament o svých zjištěních;
 7. konstatuje, že členské státy a Komise mají v souladu s článkem 325 SFEU zákonnou povinnost bojovat proti podvodům, a vítá, že legislativní návrhy s finančním dopadem nyní obsahují doložky o boji proti podvodům;
 8. je znepokojen nárůstem podvodů souvisejících s DPH, zejména tzv. „kolotočových“ podvodů; vyzývá všechny členské státy, aby se podílely na práci platformy EUROFISC ve všech oblastech její činnosti, a usnadnily tak výměnu informací s cílem přispívat k boji proti tomuto druhu podvodu;
 9. vítá sdělení Komise ze dne 24. února 2016, v němž navrhuje akční plán, jehož cílem bude

reforma systému DPH; vyzývá Komisi, aby do něj začlenila ustanovení o boji proti přeshraničním podvodům s DPH; konstatuje, že podle odhadů Komise přichází EU v důsledku přeshraničních podvodů s DPH každoročně přibližně o 50 miliard EUR;

10. v této souvislosti poukazuje na to, že je naléhavě nutné, aby Parlament a Rada dospěly k dohodě ohledně směrnice o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie (směrnice PIF); konstatuje, že jedinou překážkou, která této dohodě stojí v cestě, je odmítavý postoj Rady k zahrnutí DPH do uvedené směrnice; vyzývá Radu, aby svůj postoj přehodnotila ve světle rozhodnutí ESD ve věci Taricco (C-105/14), které jasně podporuje právní výklad Parlamentu;
11. bere na vědomí probíhající diskuse v Radě týkající se návrhu nařízení o zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce jako základního prvku akčního plánu; zdůrazňuje, že mají-li být pachatelé trestných činů, jež patří do oblasti působnosti směrnice PIF, účinně vyšetřováni, stíháni a postaveni před soud, měly by být Úřadu evropského veřejného žalobce uděleny rozsáhlé pravomoci za účelem potírání trestné činnosti poškozující finanční zájmy EU bez ohledu na strukturu, kterou bude úřad nakonec mít; vyzývá členské státy, aby na vytvoření Úřadu evropského veřejného žalobce poskytly nezbytné lidské a finanční zdroje;
12. poukazuje na to, že EU každoročně přijde o 1 bilion EUR v důsledku daňových úniků a vyhýbání se daňovým povinnostem; zdůrazňuje, že zvláštní pozornost je třeba věnovat daňovým rážům a zemím, které uplatňují netransparentní či nepříznivé daňové sazby, což představuje mimořádně velký problém postihující každého evropského občana;
13. vítá mezinárodní dohodu v rámci skupiny G20 spočívající v uplatňování nového globálního standardu k dosažení větší daňové transparentnosti, a to v souladu s vysokým standardem, který EU již uplatňuje; žádá o její rychlé uplatnění a účinné monitorování daňových podvodů a úniků na mezinárodní úrovni; vítá skutečnost, že Komise podepsala v únoru 2016 dohody týkající se výměny daňových informací se zeměmi, jako jsou Andorra a Monako, a již v roce 2015 podepsala dohody se Švýcarskem, Lichtenštejnskem a San Marinem;
14. poukazuje na to, že transparentnost je nejúčinnějším nástrojem v boji proti zneužívání veřejných prostředků a podvodům; vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu zdokonalila právní předpisy a zavedla povinnost zveřejňovat údaje o všech příjemcích finančních prostředků EU, a to i údaje o subdodávkách;
15. zastává názor, že společný postup pro zabavení majetku zločineckých skupin v EU by pachatele odrazoval; vyzývá příslušné orgány členských států, aby spolu v rámci existujících platforem zřízených za tímto účelem, jako je například Poradní výbor pro koordinaci boje proti podvodům (COCOLAF) a jiné, sdílely osvědčené postupy v této oblasti; vyzývá členské státy, aby neprodleně provedly ve vnitrostátním právu směrnici o zabavení majetku spojeného s trestnou činností, prosazovaly opětovné využití zabaveného majetku na sociální účely v souladu se zásadou subsidiarity a aby podporovaly evropský program výměny osvědčených postupů při správě zabaveného majetku a prosazovaly při tom využití tohoto majetku pro sociální účely;
16. vyzývá členské státy, aby navázaly spolupráci v administrativní, policejní a soudní oblasti s cílem vysledovat v celé Unii majetek z trestné činnosti za účelem jeho zadržení

a zabavení a zlepšily fungování úřadu pro vyhledávání majetku z trestné činnosti, jemuž by měly být poskytnuty náležité zdroje;

17. poukazuje na to, že zločinné organizace spolupracují s jinými subjekty a mohou se zapojit do určitých činností na základě tajné dohody s pachateli z řad administrativních pracovníků (tj. osobami napojenými na podniky a banky, včetně veřejných činitelů na všech úrovních rozhodování), kteří nejsou členy zločinných organizací, ale zastupují zájmy obou stran;
18. vyzývá členské státy, aby za účelem odhalení kriminálních organizací vytvořily na vnitrostátní úrovni specializované struktury a aby z veřejných zadávacích řízení vyloučily subjekty, které jsou zapleteny do uplatňování korupčních praktik nebo do praní peněz;
19. podtrhuje fakt, že organizovaná trestná činnost využívá stavební podniky specializované na zemní práce k praní peněz a nezákonné likvidaci toxických látek, což způsobuje znečištění životního prostředí; vyzývá Komisi, aby s cílem zabránit těmto praktikám prováděla u dodavatelů a subdodavatelů, kteří získali zakázky na velké infrastrukturní projekty financované z rozpočtu EU, kontroly zaměřené na boj proti trestné činnosti;
20. je znepokojen častými postupy kriminálních organizací zapojených do praní peněz, kdy tyto organizace předkládají v nabídkových řízeních na velké projekty nabídky pod cenou nákladů; vyzývá Komisi, aby zahrnula požadavek vypracovávat v případě společností, které získají zakázky, a u subdodavatelů, ekonomické posouzení návrhů;
21. nabádá členské státy, aby urychleně ratifikovaly čtvrtou směrnici o boji proti praní peněz (AMLD) s cílem zabezpečit stejné podmínky pro různé typy právních forem včetně právnických osob, jako jsou nadace a právní struktury podobné svěrenským fondům;
22. vyzdvihuje klíčovou úlohu bank, pokud jde o praní peněz, a v tomto ohledu vyzývá Komisi, aby vypracovala návrh, jehož prostřednictvím by zajistila naprostou transparentnost bankovních toků nejen pro jednotlivce, ale i pro právnické osoby a různé formy svěrenských fondů;
23. vyzývá k odnětí bankovních licencí těm bankám, které byly zapojeny do případů, u nichž bylo prokázáno praní velkého objemu peněz;
24. je znepokojen tím, že 71,15 % výdajů na skupinové návštěvy bylo v roce 2014 vyplaceno v hotovosti; bere na vědomí studii Účetního dvora, v níž tento orgán upozornil na „vysoce riskantní“ praxi proplácení nákladů na skupinové návštěvy v hotovosti; trvá na tom, aby byly zrušeny veškeré hotovostní úhrady nákladů na skupinové návštěvy;
25. žádá, aby EU podala přihlášku ke členství ve Skupině států proti korupci (GRECO) v rámci Rady Evropy a aby plnila své oznamovací povinnosti vyplývající z Úmluvy OSN proti korupci, k jejímž smluvním stranám EU patří; požaduje, aby Komise co nejdříve předložila svou druhou zprávu o korupci v EU a zahrnula do ní i informace o samotných orgánech a institucích EU, které v první zprávě chyběly, nebo aby v případě, že druhá zpráva nebude v nadcházejících měsících k dispozici, předložila samostatnou zprávu o orgánech a institucích EU jako dodatek k první zprávě;
26. vítá skutečnost, že po čtyřech letech jednání přijaly v prosinci 2014 Parlament, Rada

a Komise dohodu o reformách EU v oblasti ochrany údajů, které posílí ochranu údajů z hlediska fyzických osob a podpoří spolupráci mezi orgány členských států pro vymáhání práva;

27. poukazuje na to, že instituce EU mají od ledna 2014 povinnost zavádět vnitřní pravidla pro informátory, jež mají zajistit jejich ochranu před útoky v reakci na jejich činnost, aby se zajistilo odhalování závažných pochybení nebo protiprávního jednání v administrativě EU; vyjadřuje politování nad tím, že některé instituce tato pravidla ještě nezavedly; nabádá však členské státy, aby vytvořily evropský program na ochranu informátorů a korunních svědků;
28. poukazuje na to, že programy jako Hercule, Fiscalis, Pericles a směrnice, kterou navrhla Komise v únoru 2013 s cílem chránit finanční zájmy EU a euro proti falšování, jsou určeny k boji proti nelegální činnosti a proti mezinárodní a přeshraniční trestné činnosti, a vyzývá k jejich racionalizaci a větší koordinaci mezi nimi;
29. je znepokojen snížením zdrojů, které daly členské státy k dispozici k boji proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky; vyzývá Komisi, aby při podpisu nových dohod s tabákovým průmyslem stanovila, že podíl z výnosů, který podle těchto dohod náleží členským státům, by měl být v jejich rozpočtech vázán na opatření určená k boji proti pašování nezákonných tabákových výrobků;
30. vítá 18měsíční program nizozemského, slovenského a maltského předsednictví Rady, který zařazuje komplexní a integrovaný přístup k organizované trestné činnosti, jakož i boj proti podvodům, které poškozují finanční zájmy Unie, mezi své priority, což bude znamenat práci na jmenování evropského veřejného žalobce, na předpisech o ochraně údajů a prosazování a ochranu zásad právního státu a základních práv;
31. zdůrazňuje význam odpovědnějších politiků; vyzývá k zavedení povinných předpisů, podle nichž by osoby, jež byly pravomocně odsouzeny za účast na organizované trestné činnosti, praní peněz, korupci nebo na jiných závažných trestných činech, nebo se na takové činnosti podílely, neměly být oprávněny stát se poslanci Evropského parlamentu nebo pracovat v jiných orgánech a institucích EU.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO

Datum přijetí	20.4.2016
Výsledek konečného hlasování	+: 24 -: 1 0: 2
Členové přítomní při konečném hlasování	Nedzhmi Ali, Inés Ayala Sender, Zigmantas Balčytis, Dennis de Jong, Martina Dlabajová, Luke Ming Flanagan, Ingeborg Gräßle, Bogusław Liberadzki, Verónica Lope Fontagné, Dan Nica, Georgi Pirinski, Petri Sarvamaa, Claudia Schmidt, Bart Staes, Michael Theurer, Marco Valli, Derek Vaughan, Anders Primdahl Vistisen, Tomáš Zdechovský
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Richard Ashworth, Caterina Chinnici, Cătălin Sorin Ivan, Benedek Jávor, Karin Kadenbach, Marian-Jean Marinescu, Markus Pieper, Julia Pitera, Miroslav Poche, Patricija Šulin
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Georg Mayer